63ste Jaargang No. 5142 — DAGBLAD — Dinsdag 24 Juni 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.
REDACTIE: Tel. [illegible] bus 8 Willemstad Adres: Conscientiesteeg 27.
Uitgeester en Administratie: [illegible] steeg 2[illegible], telefoon [illegible]; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes Postbus 14 Oranjestad: tel. 38.

Na een veelbewogen nacht werd in de vroege ochtend de belastingwet van Ramadier na 16 uur debat aangenomen

DE STEMMING IN DE KAMER.

De uitslag van de stemming in de kamer was a'dus: 302 voor tegen 241 tegen, terwijl 59 personen zich van stemming onthielden.

Eerst had men verwacht, dat Ramadier in verband met deze onsympathieke wet om een votum van vertrouwen zou gaan vragen, doch later bleek dat de socialisten en de MRP voor hem zouden stemmen, de radicaal socialisten waren op dit punt verdeeld, de communisten, de uiterst rechtsen waren tegen. De nieuwe wet brengt mee, dat er kans bestaat dat nu een 150 duizend mijnwerkers in staking zullen gaan. Het nationale leven wordt nog steeds in de war gestuurd door de bankbedienden staking, die nu reeds 5 dagen duurt. De rest van de week zal er geen vergadering meer zijn in de kamer, daar de communisten hun partij congres houden in Stradsburg. Dat congres zal Woensdag beginnen, en vier dagen duren (Parijs, (AP) 24.6).

FRANSE POLITIEK.

Inzake de Franse belastingpolitiek van **Schuman** en **Ramadier** vernemen wij nader uit Parijs, dat het uitvoerend comité van de socialistische partij ervoor stemde om het nieuwe belasting programma te ondersteunen in de kamer. 70 Stemden voor maar 20 onthielden zich van stemming (Parijs, (AP) 23.6).

De gehele avond werd in de kamer gedisputeerd over de financiële voorstellen van Ramadier. Er werd een commissie in het leven geroepen om de uitgaven van de regering te controleren deze comm.ssie kreeg de naam van guil.otine comitee. De gehele nacht ging de vergadering door, tegen de ochtend waren er aanwijzigingen, dat de kamer de voorstellen zal steunen.

Het comitee is een gevolg van het comitee dat men kende onder Leon Blum, toen de mensen bij de regering in dienst buiten de verlaging plaatste. De minister van financiën uit het min.sterie de Gaulle Rene Pleven kwam met een voorstel, om de uitgaven te verminderen, doch de minister van financiën verklaarde dit onmogelijk, wel bood hij Schuman zelf een vermindering aan van 30 milliard op de begroting, waaronder een 20 milliard van de afdeling openbare werken en een tien millard van zaken, die kunnen worden uitgesteld. Pleven nam dit tenslotte aan en het werd aangenomen met 260 tegen 133 stemmen. Een voorstel om de afdeling militaire zaken op de begroting ook in te krimpen met een groot bedrag, van de kant van de socialisten, doch dit voorstel werd verworpen (Parijs, (AP) 24.6).

RAMADIERS WETTEN AANGENOMEN.

Na een zitting van meer als zestien uur heeft de kamer de weten van Ramadier aangenomen waarbij de prijzen zullen stijgen. Door deze nieuwe belasting wetten zullen de prijzen van brood, van melk en van sigaretten stijgen (Parijs, (AP) 24.6).

NOGMAALS FRANKRIJK.

Terwijl de straten van Parijs volliepen met demonstranten meldt de AP-correspondent **Louis Nevin**, kwam premier Ramadier naar de kamer om te trachten zijn drastisch belastingstelsel erdoor te krijgen. Hij doet dit om het gevaar van inflatie te ontlopen wat het hele politieke stelsel kan infecteren.

Er was een koele verhouding vertelde hij aan de reporters, maar Frankrijk heeft hulp nodig en men mag niet twijfelen. Tijdens de speech van den premier maar ook na de speech van den premier bleef de kamer rustig. Ramadier zeide dat Frankrijk weinig bronnen kent om de huidige kosten te dekken en hij wees op de vroegere methode van premier **Leon Blum** om een inflatie te voorkomen. Toen Eduard Henriot in de kamer bijeen riep kwam men volledig op.

Terwijl de president in de kamer stond te spreken kwamen verschillende demonstranten voor het gebouw tesamen. Ja er waren tenslotte tot over de 1000 personen. De politie moest per truck versterking inroepen en ontzette verschillende straten af die lopen naar de kade D'orsay. Hij maakte ruimte voor het huis van afgevaardigden. Er werden tot nu toe nog geen ernstige wanordelijkheden geseind. Kort na drie uur kwamen de arbeiders van de Renaud automobiel fabrieken aangewandeld, die hun werk hebben laten liggen om met de stakers demonstranten mee te doen. Ramadier vroeg geen votum van vertrouwen maar wel vroeg hij om geen politiek te moeten voeren die zo leiden tot ondergang van Frankrijk.

Hij voegde eraan toe: „Wij kunnen niet, wij mogen niet en wij willen ook niet alles als compensatie vragen voor de nationale economie." (Parijs, (AP) 23.6).

BIDAULT IS BLIJ.

De minister van buitenlandse zaken van Frankrijk Bidault zeide verheugd te zijn om Bevin en Molotov in conferentie te ontmoeten. Hij gaf op levendige wijze blijk dat hij blij was Vrijdag de Sovjet delegatie te zullen ontmoeten. Bevin van zijn kant vertelde aan het huis dat de Sovjet regering ook als eerste probleem ziet de zo spoedig mogelijk reconstructie van de landen van Europa. Hij zeide te hopen, dat de conferentie goede resultaten zal hebben en „ik vernam", vertelde hij dat „plaats en tijd geschikt uitkomen voor de Russen."

Met Bidault ben ik blij met dit vlotte antwoord. Anthony Eden de huidige leider van de conservatieve partij bracht ook naar voren, verheugd te zijn met de mededeling van Bevin en wenste de Britse delegatie veel succes toe (Londen, (AP) 23.6).

WAT DE FRANSE PERS ERVAN DENKT.

Alle middagbladen in Parijs kwamen uit (gelijk de „Amigoe") met in de kop het bericht over de conferentie tussen **Bevin, Bidault** en **Molotov** op Vrijdag as. Het blad **„Le Soir"** verklaarde dat van het succes of van het mislukken afhangt van de volgende vier mo van deze conferentie ook het succes of het mislukken gendheden conferentie die gelijk men weet in November in Londen gehouden zal worden. De Parijse pers merkte echter op dat het jaar van de Russen verder in de loop van de conferentie nog„ wel voorzien zal worden van enkele"...... ja, maar indiens......" en......", eh...... eh......" (Parijs, (AP) 23.6).

WOORDEN VAN BIDAULT.

In het huis van afgevaardigden sprak de minister van buitenlandse zaken Bidault ook over de toestemming van Rusland om met de conferentie van Parijs mee te doen. Zo iets geeft ons hoop inzaken waarvan het lot van de hele mensheid afhangt. Ook liet hij uitkomen dat de Fransen het wel fijn zullen vinden dat juist Parijs als plaats van conferentie is uitgekozen (Parijs, (AP) 23.6).

STAKING IN KEULEN.

Ongeveer 16.000 arbeiders bij de Duitse Ford fabrieken die de vorige week in staking zijn gegaan als protest tegen de voedselschaarste worden door enkele leiders aangezet om weer aan het werk te gaan ((AP) 23.6).

het nieuws van vandaag

In Frankrijk heeft men de gehele dag door moeten vergaderen, het ging over nieuwe belasting wetten, waardoor men geld los wil krijgen, om Frankrijk er boven op te krijgen. Deze financiele plannen van Schuman een **man waar**voor men over heel de wereld sympathie heeft, zullen wel ten gevolge hebben, dat in Frankrijk alles duurder gaat worden, tot brood en melk toe, (ook zelfs de sigaretten!) doch de minister moest de kamer toch vragen, hoe zij, de kamerleden op een andere manier aan geld dachten te komen?

Is men in Frankrijk toch een beetje bang voor de leenpolitiek, daar men niet wil hebben zoals het laatst geformuleerd werd, dat men de souvereiniteit van Frankrlk prijs geeft door dat lenen?

De vergadering was bewogen.

Er kwamen steeds meer mensen op de tribunes, steeds ook meer mensen rond het gebouw demonstreren dat zij tegen de wet waren, zodat de voorzitter Eduard Herriot, wiens partij de radicaal socialistische partij het zelf niet eens was over de wet, verklaarde aan de demonstranten, dat de kamer niet van plan was onder pressie van buiten te handelen, ook de dreiging van een staking der mijnwerkers kon de meerderheid er niet vanaf houden om voor te stemmen nadat men een zestien uur vergaderd had (dit is minder als op Curaçao, waar men achtien en een half uur niet ernstig vergaderde).

Het ontwerp onderging nog wat van de begroting afhaalde wat van de begroting afha'en. De post openbare werken moest het ontgelden doch het voorstel kwam er door, ook de controle op de geldmiddelen wordt streng.

In de Nederlandse kranten verschijnen bijna dramatische stukken over de geld politiek van de Nederlandse regering in Londen. De Volkskrant schrijft, dat men het ge'd daar zoomaar het raam uitgooide!

Dit muisje heeft nog wel een staartje.

In Italië is er onrust, doch de regering heeft strenge maatregelen getroffen, tegen hen die gisteren een overval pleegden op de communisten.

Het is vooral Sicilie waar men de bandieten aantreft. Het zit daar schijnbaar nog een beetje in het bloed.

De berichten dat men blij is, dat Molotov naar Parijs komt, houden aan, ofschoon de Franse pers wel heel stout opmerkt, dat de Russen nu wel zeggen „ja", maar morgen misschien zeggen „ja maar".

Maarschalk Patterson komt reclame maken vóór de standarisering der bewapening in Amerika.

Truman heeft een echec geleden, doch hij schijnt gekregen te hebben wat hij niet had nl. de sympathie van de arbeiders, we wezen er juist op, dat dat een gevolg kon zijn van zijn veto, en inderdaad de arbeiders komen in beweging om hun sympathie te tonen voor Truman. Taft zal hun stem niet krijgen, zo hij het volgend jaar candidaat wil worden voor het presidentschap. Politiek dit a'les?

In de Indische kwestie schijnt men nog van alles te proberen en is schijnbaar toch nog wel kans op een vergelijk, nu wendde de regering zich tot de Republiek door middel van van Mook.

Nieuws van Nederlands Indie

Van Mook overhandigt aan de Republikeinse regering een aide memoire van de Nederlandse Regering

EEN AIDE-MEMORIE VAN DE NEDERLANDSE REGERING.

Heden overhandigde **Dr. Van Mook** aan de Republikeinse regering een aide memoire van de Nederlandse regering, waarin laatstgenoemde nogmaals de republiek verzoekt de Nederlandse voorstellen te aanvaarden.

Deze aide memoire werd op Vrijdag jl. opgesteld, vóórdat de republikeinse brief bevattende de radio-rede van Sjahrir, in den Haag bekend was.

REPUBLIKEINS ANTWOORD.

Hedenmorgen ontving de commissie generaal het republikeins antwoord, bevattende nadere toelichting op verscheidene punten waarom de commissie generaal verzocht had. Ten aanzien van vele dezer punten zou de republikeinse delegatie overeenstemmen met de Nederlandse voorstellen behoudens de toestemming van de republikeinse regering.

SJAHRIRS REIS UITGESTELD.

Een republikeins zegsman verklaarde heden te Batavia dat de reis van Sjahrir naar Djokja waarschijnlijk uitgesteld zou worden in verband met de recente ontwikkeling in de politieke s.tuatie. Omtrent den aard van de ontwikkeling wilde hij niets uitlaten.

Oorspronkelijk zou Sjahrir met de in Batavia verblijvende ministers, hedenmiddag naar Djokja gaan ter bijwoning van een speciale kabinetszitting.

REPUBLIKEINSE DANKBETUIGING.

De republikeinse onderminister van buitenlandse zaken **Hadji Agoes Salim**, wordt in Irak verwacht. Minister Salim zal de regering van Irak gaan bedanken voor de vriendelijke houding, die Irak genomen heeft tegenover de republiek en voor het aanknopen van diplomatieke betrekkingen.

MAARSCHALK PATTERSON

De bekende Maarschalk Patterson hield een rede, waarin hij aanspoorde om het plan tot een standarisering van de bewapening van geheel het Amerikaanse wereld'deel spoedig aan te nemen (Washington, (AP) 23.6)).

PANAMA.

De president van Panama Jiminez onderging een operatie in het Gorgas hospitaal. Men meldde dat de operatie een **gunstig** verloop had en dat de president tegen het einde van de week zal terugkeren (Panama, (AP) 23.6).

GUERRILLA OORLOG.

Kranten in Athene melden dat 100 Guerrilla troepen Zaterdag uit Joegoslavië kwamen optrekken en gevangen werden genomen in een Grieks dorp 16 mijl ten Noord-Westen van Edessa gelegen met de naam Panayista. De duizend mannen werden echter de volgende dag weer het land uitgejaagd (Athene, (AP) 23.6).

MIJNONGELUK.

3 Mijnwerkers vonden de dood en verschillende anderen zijn gewond bij een gasexplosie in de mijnen van Chili (Val Paraiso, (AP) 23.6).

DOOD PATER GEORGE D'AGUIRRE.

Zaterdag jl. is overleden de vice provinciaal van de Jezuieten in Central Amerika Grenada en Nicaragua **Pater George D'Aguirre**, vroeger prof. aan de universiteit van Bilbao in Spanje.

OOK DE SENAAT.

Ook de senaat overstemde het voorstel van wet waartegen Truman een veto had ingediend. Men deed deze stap onlangs nog een laatste beroep van den president aan de democraten om toch dit voorstel geen wet te laten worden. Door deze wet zijn dus de stakingen uitgebannen. De stemming was aldus 62 voor en 25 tegen. Dit is meer dan 2/3 wat dan nodig is om een voorstel waartegen een president een veto heeft ingediend wet te laten worden. (Washington, (AP) 23.6).

PALESTINA.

De secretaris van het Palestina gouvernement **Sir Henry Gurney** deelde aan de vertegenwoordigers van de commissie der Verenigde Landen mede, dat het noodzakelijk is om publiek commentaar te vermijden over de doodvonnissen die men 16 Juni jl. heeft uitgesproken (Jerusalem, (AP) 23.6).

ONRUST IN ITALIE.

Over geheel Italië tekent men protest aan tegen de aanvallen op de communisten in Sicilë, in Palermo en over geheel Sicilië ging men tot staking over. De regering steld een actie in tegen de bandieten op de gevangenname van de bandietenleider der Turiddi is een prijs geplaatst van 13000 dollar. De Generaal Amedeus Branco heeft de opdracht gekregen een actie tegen de bandieten, die een hoofdkwartier van de communisten overvielen, in te stellen (Rome, (AP) 24.6).

TEGEN DE TAFT WET.

Er is onder de mijnwerkers een beweging gaande om protest aan te tekenen tegen de aangenomen Taft wet. De leiders van de vakverenigingen vragen om een wijd vertakte actie van protest van tegen deze wet die de stakingen verbiedt (Washington, (AP) 24.6).

VETO.

Er wordt een veto verwacht van de kant der Russen als men straks weer komt te spreken, over hoe groot het aantal manschappen wapenen moet zijn der verschillende landen voor de opbouw van een wereld politie macht, ook in deze kwestie staan Oost en West tegen over elkaar, meldt John Paris uit Lake Success (Lake Success, (AP) 24.6).

HONGARIJE.

Voor de tweede maal in veertien dagen vertellen gezaghebbende bronnen in Londen, kreeg men geen antwoord op een vraag ingediend door de Engelse regering om inlichtingen te krijgen over de situatie in de politiek van Hongarije. Een zegsman van buitenlandse zaken bevestigde de navrage om inlichtingen, doch gaf geen toelichting op de antwoorden (Londen, (AP) 24.6).

Londen smeet het geld de ramen uit

De Rekenkamer heeft het nageteld.

Dikdoenerij, wanbeheer en hoge salarissen.

Al dient men in ogenschouw te nemen toe de naar Engeland uitgeweken regering voor de grootste moeilijkheden heeft gestaan en hoe onnoemelijk veel nuttigs er is verricht, er is toch allerminst zuinig opgetreden en van financieel beleid was nauwelijks sprake. Corruptie elementen woekerden welig voort en in menig opzicht is enig besef van de armoede en de ontberingen, waaraan het Koninkrijk en het Nederlandse volk waren overgeleverd, ver te zoeken geweest. Tot deze conclusie komt de Parlementaire Commissie voor de Rijksuitgaven, die thans biezonderheden publiceert over de verslagen van de tijdens de oorlog ingestelde Buitengewone Algemene Rekenkamer. Deze verslagen werden in Februari van het vorig jaar op verzoek van de Tweede Kamer door de Minister van Financiën ter griffie neergelegd en behandelen het tijdvak van 1 Juni 1941 tot 31 December 1944.

Begrotingen na de uitgaven.
Contrôle ook nu nog nodig.

Van belang is het op te merken, dat de Commissie voor de Rijksuitgaven tot de overtuiging is gekomen, dat, als er één overheidsorgaan in oorlogstijd overzee act.ef is geweest, het gelukkig de Buitengewone Algemene Rekenkamer was, onder leiding van haar voorzitter, Mr. Dr. A. A. van Rhijn. Daardoor worden de openhartigheden der verslagen des te zinvoller en heeft het des te meer betekenis, als men lezen moet, dat een hooggeplaatst ambtenaar zijn Minister durfde voorstellen een bepaalde uitgave onder de geheime uitgaven te posten „ter voorkoming van vervelende opmerkingen der Algemene Rekenkamer"!

„Wie geruime tijd de contrôle der Rijksfinanciën heeft gehad, loopt gevaar wat somber te worden over de menselijke natuur", bekende Mr. Dr. Van Rhijn aan het slot van het laatste Rekenkamerverslag; „want hij leert de mens niet van zijn beste kant kennen".

Bij de gezantschappen.

De Commissie voor de Rijksuitgaven komt ter zake van de financiële administratie van verscheidene gezantschappen en consulaten kort en bondig tot de uitspraak, dat er te Madrid „chaotische toestanden" hebben geheerst en dat in Bern, Caïro, Algiers en Tanger de zaak ook niet zuiver was. De wijze, waarop in Zweden en Spanje het vluchtelingenbeheer plaats vond, schijnt niet in elk opzicht bevredigend. En klachten zijn gehoord over de manier, waarop de gezant in Brazilië de onder de daar vertoevende Nederlanders ingezamelde gelden heeft beheerd.

In Engeland beschikte men over veel te weinig krachten om al deze zaken te controleren. Men kan nu uitgaan van het „gedane zaken nemen geen keer" maar toch dringt de Commissie voor de Rijksuitgaven aan op opening van zaken, al zou het alleen maar geschieden om veel kwaad gerucht de kop in te drukken.

Duur leven.

Hetzelfde geldt voor de vraag wat er al niet betaald is geworden aan speciale Londense vergoedingen, reis- en verblijfkosten en andere emolumenten, waardoor inkomens werden gehaald, die in generlei verhouding stonden tot wat voor overeenkomstige arbeid in Nederland werd en zou zijn genoten.

Voor het gebruik voor eigen auto's door ambtenaren werd aanvankelijk 10 d. per mijl vergoed, terwijl particuliere maatschappijen als de Koninklijke-Shell en Unilever 3 d. vergoedden en de Marine het niet hetzelfde bedrag moest doen, omdat zij op dezelfde basis stond als de Engelse. Het heeft een vol jaar geduurd, vooraat er, na de nodige aanmerkingen der Rekenkamer, verbetering intrad.

Mensen, die bij de Regeringsvoorlichtingsdienst werkzaam waren, moesten herhaaldelijk op de vingers worden getikt, omdat zij, zoals het verslag zegt, behept waren met een „haai-mentaliteit.

Door de gevoerde belastingpolitiek waren Nederlandse ambtenaren, die te hoog. en arbeidscontracten, die over het algemeen te laag bezoldigd werden, van iedere directe belasting sinds 1 October 1942 vrijgesteld.

Hetgeen zo juist over de Marine werd verteld, mag geen aanleiding geven tot de gevolgtrekking, dat men op dat departement minder vrijgevig was.

De Minister liet de huur van het door hem bewoonde huis van ruim 341 pond per kwartaal uit rijksgelden betalen, tot Januari 1942 toe, toen er een stokje voor werd gestoken. Hij gaf drie hoge officieren persoonlijk toelagen van 30 en 40 pond per maand.

Wie het breed heeft...

In Amerika ontvingen de leden van de Netherlands Purchasing Company, de aankoopcommissie ten behoeve van leger en vloot, verblijfsvergoedingen van 20 dollar per dag. De voorzitter van deze N.P.C. genoot een salaris van 1500 dollar per maand, dat overeenkwam met 375 pond. Een Nederlands Minister in Londen toucheerde 235 pond en de directeur van het Ned. Informatie Bureau 1400 dollar, een buitensporig hoog salaris, waartegen de Commissie voor de Rijksuitgaven alsnog met kracht protesteert. Die voorzitter van de N.P.C. was bovendien lid van het college van commissarissen der K.L.M. en verkreeg bovendien bedenkelijk hoge provisies van de aankopen dezer maatschappij.

Met het verloop der jaren verbeterde het financieel beheer allerminst. Een hoogst laakbaar verschijnsel was, dat de begrotingen achteraf kwamen

Aankopen.

In de verslagen der Rekenkamer is over 1943 ernstig geklaagd over het feit, dat de inkopen, bestemd voor bevrijd Nederland geleid werd door een ambtenaar die door zijn opleiding voor zijn taak weinig geschikt was en aangedrongen werd op de instelling van een Centraal Inkoopbureau der Nederlandse Regering, met aan het hoofd een directeur, die voor de technische kennis van bepaalde artikelen diende te worden bijgestaan door adviseurs Maar ten aanzien van de aankopen van goederen voor bevrijd Nederland wordt er desondanks in 1944 opnieuw van „chaotische toestanden" gewaagd.

Was het nodig, dat er 500 typewriters op de 1000 man gevonden werden? Van 99 op één departement verstrekte schrijfmachines kon de aanwezigheid niet worden vastgesteld! Was het nodig, dat de Rijksbureaux zo vaak verhuisden? Hadden de zeven foto-afdelingen en de 3 stencilkamers niet kunnen worden gecoördineerd?

Twee paraplu's voor meneer.

In het laatste rapport der Rekenkamer wordt er op gewezen, dat de mensen, die tijdens de oorlog in Engeland in 's Rijks dienst traden, vaak zo gauw de verkeerde geest der ambtenarij kregen, terwijl zij toch te voren medebehoorden tot degenen, die de ambtenarij om haar feilen zo graag beschuldigden. Men waande zich een hele Piet en ten minste Minister, als men ambtenaar was. Zo heeft iemand tijdens een vergadering eens in alle deftigheid kond gedaan, dat „het Ministerie zus-en-zo dit en dat standpunt innam, terwijl hij slechts zijn persoonlijke mening ten beste gaf. En hoe anders, schrijft het rapport, dan door het gevoel van het gewicht zijner functie is het te verklaren, dat een ambtenaar een declaratie indiende voor „twee paraplu's voor dienstgebruik".

Nóg?

Terecht vraagt de Commissie voor de Rijksuitgaven zich zelf en de regering af, of deze geest van „maar royaal doen" niet nóg na-woekert. Het is doodjammer, dat de Buitengewone Algemene Rekenkamer nooit een inspecteur naar Austalië heeft kunnen zenden. De contrôle aldaar is onvoldoende geweest, terwijl wel vast staat, dat zij er zo hoog- en broodnodig is geweest! Is in Australië de uitdrukking niet ontstaan „de oorlog vieren"?

Maar contrôle blijft nodig, niet alleen in Nederland, doch ook daarbuiten. Het zou, schrijft de Commissie, van belang zijn te weten of de vrijgevigheid, te Londen betoond, nog nawerkt in de verblijfsvergoedingen, welke ambtenaren, die de Nederlandse regering thans buitenlands vertegenwoordigen, genieten.

Hoe is een en ander uitgegroeid en afgewikkeld, vraagt zij naar aanleiding van de practijken, die in de Londense Regeringsvoorlichtingsdienst zijn gehuldigd. Een vraag van belang, omdat het Nederlandse Informatie Bureau te New York nog fungeert — onderdeel van de R.V.D. — en er ginds nog verhoudingen schijnen te bestaan, die voor een deel op ongemotiveerde largesse in oorlogstijd terug te voeren zijn.

Dat de Nederlandse regering in Londen wat haar financieel beleid aangaat, vervuld is geweest van de zorg ener goede huismoeder, kan men op grond van het verslag der Commissie voor de Rijksuitgaven rustig tegenspreken! (Volkskrant).

CURAÇAO

PROCESSIE.

Zondag a.s. zal er processie gehouden worden op Barber in de parochie van de H. Jozef.

CUROM.

Ten bate van de Curaçaose Radio Vereniging de Curom is er een loterij waarvan de trekking plaats zal hebben in de maand September.

VOORSTAD.

De bewoners van Marchena beweren, dat hun Marchena nu geen dorp meer is daar het door nieuwe wegen wordt omgeschapen in een waardige voorstad van Willemstad. Er is echter nog een groot verlangen dat al de directeur van de C.P.I.M. eens wat langere pijpen gaat roken!

VERITAS.

In verband met de Communiefeesten moet de reis van Veritas naar San Willibrordo worden uitgesteld. Olienieuws.

COCKTAIL PARTIJ.

Bij gelegenheid van de vijftigste verjaardag van de directeur van de Curaçaose Handelsmaatschappij had er gisteren een cocktail partij plaats op Piscadera baai.

ST. JANSFEEST.

Vandaag viert de Jonge Wacht, de bekende jeugdbeweging voor jongens het feest van de Patroon. Tien jaar geleden werd op Curaçao deze jeugdvereniging op Curaçao opgericht. Er is goed werk verricht.

HAPPY BOY'S.

Bij een muziek concours waaraan vijf bands deelnamen won Zaterdag/jl. de band Happy Boys de eerste prijs op punten.

RECITAL.

Morgen Woensdag des avonds om 8.30 uur zal de sopraan Cote van der Mark een recital geven in de stadsschouwburg Roxy met pianobegeleiding van Mevr. V. S. Noorduyn — Keith.

Goeé Van der Mark.

Geboren in Holland maakte zij op 19-jarige leeftijd haar debut met het Bredase orkest.

Zong sindsdien met de grote orkesten in Amsterdam, Den Haag, Scheveningen, Rotterdam, en Groningen, en voor de Koninklijke Familie. Daarna op Concerten in Amerika, waar ze ook zong voor Mevr. Roosevelt en wederom voor de Koninklijke Familie.

Zij was gast op de Bing Crosby radio programma's met de „Coast-to-Coast hookup" en gaf New York uit een serie uitzendingen van liederen, waaronder een Bach cyclus van zes weken.

Zij verwierf zich een biezondere plaats als liederenzangeres en beschikt over een uitgebreid repertoire.

DEPARTEMENT VAN ONDERWIJS EN VOLKSONTWIKKELING.

Uitslag examens voor kwekeling, gehouden op Curaçao op 4, 7, 9 en 10 Juni 1947.

Examen voor kwekeling zonder zelfstandige onderwijsbevoegdheid, bed. in art. 15 c der Onderwijsverord. 1935, P.B. no. 43. (10 Juni):

Geslaagd 11 candidaten, t.w. de dames A. M. Ringeling, M. Th. Maduro, N. A. Asjes, E. T. I. Hagen, E. V. Lourens, C. E. Kroon, L. M. V. Theodoor, M. M. Steba, A. E. Mariën, M. E. Luciano, L. I. B. Sneper.

Examen voor kwekeling met zelfstandige onderwijsbevoegdheid voor het voorbereidend onderwijs, bed. in art. 16, 3a, der Onderwijsverordening 1935, P.B. No. 43, zoals gewijzigd bij P.B. 1944 no. 1.

Geslaagd: 14 candidaten, t.w. de dames A. M. Ringeling, M. Th. Maduro, N. A. Asjes, E. T. I. Hagen, E. V. Lourens, C. E. Kroon, L. M. V. Theodoor, M. M. Steba, A. E. Mariën, M. E. Luciano, M. G. Molina, I. M. T. Marugg, Z. T. Maduro, A. E. Gerardus.

SCHEEPSBERICHTEN.

23 Juni 1947.

Atlantic Express naar Cristobal; Sofie Bakke van Barranquilla; Philae naar Las Piedras. Aneta-berichten.

PHILAE.

Aan boord van het schip Philae dat inmiddels reeds de haven van Curaçao heeft verlaten, kreeg een aantal bootwerkers een lading te lossen van Calcium Hydroxyde. Daar de lager gelegen lading enigszins beschadigd was en de verpakking gescheurd bleek, gaf men de arbeiders gasmaskers om de overige lading te lossen.

D.O.W.

De afdeling wegenbouw van D.O.W. wordt beleefd doch dringend verzocht nu dan toch eens het trottoir te komen herstellen voor de Wonder Bar op het Brionplein.

Ontvangen

PLATO.

Ons werd een boek over Plato toegezonden, van de hand van Dr. H. Groot. Wanneer U zoudt denken, dat U hier een afgerond geheel zoudt vinden over de leer van Plato, dan vergist U zich, de toelichting van de uitgever, vertelt U reeds, dat het een werk is dat eigenlijk een commentaar is op de dialogen. Da woord „commentaar" is ook al weer een weinig misleidend, want na een voorwoord en een inleiding, waarin op uitbundige wijze over Plato geschreven wordt, doch waarbij die uitbundigheid de duidelijkheid wel erg schade berokkent, krijgen we eerst een overzicht van de geschiedenis van de Griekse philosophie.

Het boek maakt werkelijk een rommelige indruk, het is een boek, dat misschien in een vriendenkring wel opgang zal maken, doch voor ons is het te weinig concreet en te weinig zakelijk. De schrijver bv. begint, als hij bij de realiteit van de ideeënleer van Plato aankomt eigenlijk zelf te twijfelen of Plato het wel zo erg, zo echt reëel bedoeld heeft met die ideen. Hij ontwijkt echter de critiek van Plato door met een voorbeeld van een orgel aan te komen met boven en onder tonen. Het wil er bij ons niet in, dat op die wijze de zaak uitgelegd is, waarover Aristoteles beter kon oordelen als Dr. Groot.

Veel nadruk legt de schrijver op de mystieke betekenis van Plato zonder concreet te omschrijven, wat die bevrijding is, alleen horen we uitroepen als: „zelfkennis is zelfbevrijding".

De scheiding tussen geloof en rede waar Thomas zoo voor vocht, wordt zomaar aan de kant geschoven. Zonder eenig bewijs wordt Kant als axioma aangenomen, als hij zegt, dat we wel kennen uit het zintuigelijke, doch dat toch niet al onze kennis stamt uit het zintuigelijke. Te weinig gaat men de termen uitleggen en begint men te redeneeren.

De Grieken zeiden toch en schreven het boven hun tempels „Ken U zelf", laat de schrijver deze zelfkennis hebben, dat als hij aan anderen iets wil zeggen, hij duidelijk moet zeggen, wat hij wil gaan zeggen, om niet het gevaar te lopen, dat wij niet begrijpen wat hij zou willen zeggen. We gaan eens naar Laren om mee te doen met die Platonici.

(In de eerste zin is het onderwerp: meervoud?)

VERKEERSONGEVALLEN

17 Juni.

Vond een lichte aanrijding plaats op de Schotegatweg-Oost t.h. van Zeelandia tussen een bakkerstruck en een truck, waarbij beiden licht werden beschadigd.

Oorzaak: De truck slipte bij het afremmen, om de bakkerstruck voorrang te verlenen.

Vond een lichte aanrijding plaats op het kruispunt Nieuwe Parreraweg-Salinja tussen twee dumptrucks, waarbij beiden licht werden beschadigd.

Oorzaak: Een der trucks slipte door de natheid van de weg toen de bestuurder remde.

18 Juni.

Vond een aanrijding plaats op de Scharlooweg t.h. van de St. Aloysius school tussen een personenauto en een voetganger. De voetganger is naar het St. Elisabeth's Gasthuis vervoerd ter observatie.

Oorzaak: De voetganger die in staat van dronkenschap verkeerde, kwam van achter een stilstaande auto vandaan en liep tegen de aankomende personenauto op.

19 Juni.

Vond een aanrijding plaats op de weg naar Caracasbaai t.h. van huize „Limburgia" tussen een C.P.I.M. autobus en een personenauto, waarbij de personenauto ernstig werd beschadigd.

Oorzaak: Beide motorrijtuigen kwamen elkaar tegemoet rijden en weken beiden naar rechts uit. Vervolgens wilden de bestuurder van de personenauto weder naar het midden van de weg gaan rijden, maar bleef toen met het rechterachterwiel achter de wegrand haken en schoof vervolgens tegen de C.P.I.M. bus aan.

Sloeg op een binnenweg te Seroe Fortuna een personenauto over de kop door te grote snelheid waarmede werd gereden. Auto zwaar beschadigd.

Vond een lichte aanrijding plaats op het Brionplein tussen een K.L.M. bus en een personenauto, waarbij beiden werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de personenauto reed achteruit van de parkeerplaats tegen de stilstaande bus aan.

20 Juni.

Vond een lichte aanrijding plaats op de Berg Altena tussen een autobus en een personenauto, waarbij het rechtervoorspatscherm van de personenauto werd ingedeukt.

Oorzaak: Onvoldoende oplettendheid van den bestuurder van de personenauto.

Vond een lichte aanrijding plaats op de Handelskade tussen een personenauto en een truck, waarbij de personenauto werd beschadigd.

Oorzaak: De personenauto reed achteruit tegen de truck op.

21 Juni.

Vond een lichte aanrijding plaats op de parallelweg van de Weg naar Welgelegen tussen een truck en een personenauto, waarbij beide motorrijtuigen aan de voorzijde werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de truck nam de bocht haar links te klein.

Vond een lichte aanrijding plaats in de Oranjestraat tussen een autobus en een personenauto, waarbij beiden werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de personenauto draaide naar links vlak voor de achter hem rijdende autobus.

Vond een lichte aanrijding plaats op het Helfrichplein tussen een personenauto en een truck, waarbij de personenauto licht werd beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de truck reed achteruit zonder op te letten.

Vond op de weg naar Caracasbaai een aanrijding plaats tussen een personenauto en een autobus, waarbij beiden werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de autobus zag niet dat de voor hem rijdende personenauto stopte.

SPORT

K.S.C.

Voetbal: Zaterdagmiddag as. zal er een vriendschappelijke wedstrijd gespeeld worden tussen de elftallen van Asiento en K.S.C.

ARUBA

DE EXPOSITIE VAN ROB LEND.

Rob Lend, schilder der zon, zoals hij in een van de vele critieken genoemd wordt, wilde reeds op 8-jarige leeftijd schilder worden. Zijn vader verzette zich daartegen, doch hij heeft toch zijn hele leven geschilderd en de laatste 7 jaren vrijwel gespecialiseerd.

Op 12-jarige leeftijd copieerde hij in het Stedelijk en Rijksmuseum te Amsterdam, na eerst proefwerk door den Directeur te hebben laten keuren. Later nam hij lessen aan de Avondacademie en voorts ontving hij veel aanwijzingen van bekende schilders, toen hij in het museum schilderde. Door zijn vele reizen was hij in staat ook in het buitenland te studeren. In vele landen heeft zijn werk waardering ondervonden.

Verschillende tentoonstellingen op Curaçao hebben veel succes gehad. Wij noemen de expositie in Maart 1944 in de Kleuterschool Prinses Irene, waar de Directeur van het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling zeer waarderende woorden sprak bij de opening. In Augustus '44 exposeerde de Heer Lend in Piscaderabaai, waar hij ook reeds in Mei '43 26 van zijn werken tentoonstelde. Tenslotte noemen wij nog de tentoonstelling in Caracas in Maart '45, waarover goede critieken verschenen.

Wij hopen dat de tentoonstelling op Aruba eveneens een succes mag worden.

ONS KONINKRIJK

VOETBALKAMPIOENSCHAP NEDERLAND.

De wedstrijd voor het kampioenschap voor Nederland, welke wedstrijd plaats vond tussen de N.E.C. en de B.V.V., eindigde in een 2—1 overwinning voor N.E.C. (Aneta, 23.6).

BEKENDMAKING.

Heden zal te Batavia officieel de fusie tussen de K.L.M. en de K.N.I.L.M. bekend gemaakt worden (Aneta, 23.6).

3 SCHEEPSONGELUKKEN MET 48 DODEN.

Primo: Bij het inkorten van de tros kapseisde gisteren de Engelse sleepboot „Fair Play 2", die het Fins schip „Kuurtanes" op de rede van Vlissingen aan het slepen was. Zes van de tien leden der bemanning, waaronder de Kapitein van het schip, verdronken. De overlevenden zijn overgebracht naar het Sint Jozef hospitaal te Vlissingen.

Secundo: 12 Personen werden gedood aan boord van het 11.000 ton metende Amerikaans tankschip „Markay" in de haven Long Beach nabij Los Angeles, tengevolge van een ontploffing aan boord van het schip dat geladen was met 12 millioen liter brandstof. De aangebrachte schade door brand bedraagt boven de 10.000.000 dollar.

Tertio: Bij een aanvaring bij Mannheim op de Neckar, welke aanvaring plaats vond tussen een sleepboot en een motorpont verdronken 30 opvarenden van de motorpont (Aneta, 23.6).

SCHADELOOSSTELLING VOOR DE BATAAFSE PETR. MIJ.

Uit de memorie van toelichting op het wetsontwerp „overeenkomst van dading tussen de Staat der Nederlanden en de Bataafse Petr. Mij." blijkt, dat voor tijdens de oorlog door de Duitsers in beslag genomen benzine en olie door de Staat aan de B.P.M. een schadevergoeding zal worden betaald van f 3.360.993, vermeerderd met 3½ pct. rente van 15 Mei 1940 af.

VRAGEN INZAKE DIVIDENDSTOP.

Het lid der Tweede Kamer Teulings (K.V.P.) heeft de Minister van Financiën schriftelijk gevraagd, waarom de Minister niet bevorderd heeft, dat de materie, geregeld in zijn beschikking van 12 Mei 1947 „inzake de wijziging van de dividendbeperking, in de vorm van een wetsontwerp aan de goedkeuring der Staten-Generaal werd voorgelegd. Hij verzoekt dan dit alsnog te doen, opdat aldus gehandhaafd worde de bepaling van artikel 181 der grondwet, dat geen belastingen ten behoeve van 's Rijks kas kunnen worden geheven, dan uit kracht van een wet.

PROD. TARAKAN PETROLEUM.

Gedurende de maand Mei 1947 bedroeg de productie 24.250 (April 22.390) kg. tons ruwe zware olie.

HET PLASTICSCONFLICT.

Dezer dagen meldden wij, dat de I.C.I. (Imperial Chemical Industries) een schrijven had gericht aan bepaalde Nederlandse kunstharsfabrikanten, waarin zij deze fabrikanten sommeerde hun productie stop te zetten.

De I.C.I. Holland N.V. deel t.a. hiervan mede, dat de I.C.I. op het punt staat een overeenkomst te sluiten met een Nederlandse fabriek, waarbij het product in Nederland volgens het I.C.I.-procedé vervaardigd zal worden. Hierdoor zou het eindproduct in ons land minder dan de helft kosten van de prijs die tot dusver voor het Nederlandse product heeft gegolden.

(De Tijd).

HOOFT HERDENKING.

De Hooft herdenking was in Nederland grandioos. Op Curaçao was de Hooft herdenking maar heel miniem, we hebben er een artikel aan gewijd, getiteld: „Een Hooft herdenking op zijn eentje."

Het kan echter nog goed gemaakt worden. Men zond ons twee boeken toe, zeer aardig uitgegeven, daar Nederland veel meer drukmogelijkheden biedt, dan er hier op ons eilandje zijn.

Er was een Amsterdam's Hooft comitee en een Nationaal Hooft Comitee, deze beide comitees vroegen mevr. Annie Romein Verschoor een bezoek over Hooft te schrijven. Het werd een algemene inleiding op Hooft en zijn tijd. Het boek geeft na een inleiding van een dertig bladzijden een bloemlezing van Hooft, zodat de figuur wat dichterbij kan komen, talrijke illustraties verluchten het werkje.

„We leven drukker ruimer en sneller als die verre voorouders", zegt de schrijfster. Inderdaad niemand kan de trage gang van zijn geschiedenis nog modern heten, we willen korte en vlugge zinnen, we leven ruimer, inderdaad we hadden ook willen zien dat Hooft breder was en Spanje ziet als een wereldmacht en de Katholieke kerk ruimer neemt, dat het klein-menselijke, wat hij hoorde of zag.

We leven sneller en vergeten allerlei dingen die hij belangrijk zou vinden, doch die wij niet hoger aanslaan, als de gemengde berichten uit een krant.

Er is teweinig critiek op de figuur omdat het een eeuwherdenking is en alléén maar het goede mag gezien worden?

Een tweede Hooft-boek is de uitgave van Galathea en andere gedichten.

Dat geeft andere kost, dat laat ons Hooft de deftige zien als de „jonceman."

De schrijver M. Nijhoff wil ons een verklaring geven en gaat daarbij de te weinig in op de vrouwencultuur zoals die in die tijd nu eenmaal in de dichtkunst leefde. Of alles echt is wat er geschreven staat?

Wie zal het zeggen? M. Nijhoff heeft geen aardige stij! Hij spreekt van „U moet weten..." en eindigt met de gemeenplaats, dat hij ons reeds te lang heeft bezig gehouden, en wil ons bovendien verzekeren dat de minne poezie van Hooft nu dan toch werkelijk onsterfelijk is.

Wat het niet van Duinkerken, die schreef dat we Hooft niet begrijpen?

We zijn ontgroeid aan vele stijlmethoden uit die tijd, die ons onwaarachtig en onnodig voorkomen.

ROND FOOTE.

Betreffende de inhoud van het Amerikaanse memorandum, dat nog niet in de Nederlandse pers werd gepubliceerd, schrijft „De Nationale Rotterdamse Courant".

„Na er op gewezen te hebben, dat aan Amerikaanse zijde de verwachting had geheerst, dat spoedig een overeenkomst tussen Nederlanders en Indonesiërs tot stand zou zijn gekomen, vraagt het States Department een snel antwoord op de volgende vragen:

1. Wordt aan Amerikaanse schepen toegestaan niet-republikeinse havens binnen te lopen en weer te verlaten?
2. Werkt de gezamenlijke commissie voor economische zaken reeds met betrekking tot de controle op de in- en uitvoer?
3. Zal de gezamenlijke commissie inspecteurs benoemen voor controle op de lading gedurende het laden der schepen?
4. Zal de goedkeuring der lading door de inspecteurs inhouden, dat de vereiste exportlicenties worden verstrekt?
5. Indien een overeenkomst is bereikt tussen de Nederlandse en republikeinse autoriteiten betreffende de export van ondernemingsproducten, welke zijn dan de voorwaarden?

6. Indien geen overeenstemming is bereikt, kan dan een regeling ad hoc worden getroffen, waarbij een gemeenschappelijke rekening wordt geopend bij een bank, zodat de waarde der ondernemingsproducten op deze rekening worden geboekt bij de uitvoer met dien verstande dat aldus verdiende deviezen later verdeeld zullen worden overeenkomstig dan vastgestelde richtlijnen?"

Dit memorandum werd op 10 Mei jl. aan de Nederlandse en republikeinse regering verzonden en thans verneemt het blad van zijn correspondent uit Batavia, dat een Nederlandse instantie op 5 Juni de republikeinse antwoordnota zal doorgeven aan een vertegenwoodiger van het Amerikaanse State-Department, nadat „de regering der Republiek deze nota reeds op 19 Mei jl. zou hebben willen doen toekomen aan de heer Foote, de Amerikaanse consul-generaal te Batavia, Gani, de republikeinse minister van welvaart, wenste toen persoonlijk dit memorandum aan Foote te overhandigen."

De tekst van het Indonesische antwoord op het Amerikaanse memorandum zou de volgende punten bevatten:

Teneinde tegemoet te komen aan de dringende behoefte, welke in de wereld bestaat aan producten, voortgebracht in het gebied van de republiek Indonesia, welke producten reeds sedert jaren voor de wereldhandel afgesloten zijn geweest, wordt in afwachting van de uitkomsten der onderhandelingen, welke worden gevoerd tussen de Nederlandse en Indonesische delegaties over het eigendomsrecht der aanwezige voorraden, de regeling van in- en uitvoer, de bestemming der deviezen en dergelijke, de volgende tijdelijke regeling getroffen:

1. In het gebied der republiek aanwezige voorraden worden, voor zover niet benodigd voor binnenlands verbruik, zo spoedig mogelijk uitgevoerd door en ten name van een gemengde organisatie, waarin de regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de republiek Indonesia in gelijke mate zijn vertegenwoordigd.
2. De technische uitvoering hiervan wordt, voor zover verricht via de bezette havens aan Nederlandse en voor zover verricht via de republikeinse havens aan republikeinse instanties overgelaten.
3. Over en weer wordt volledige steun verleend ten aanzien van de transportmogelijkheden.
4. Van uitgevoerde producten wordt aantekening gehouden van de herkomst, zomede van de tijd van productie.
5. Deviezen, welke voor deze uitvoeren worden verkregen en waarvan de bestemming wordt uitgesteld tot overeenstemming is verkregen over de regelingen, welke thans in onderhandeling zijn, worden geboekt ten name van de sub 1 bedoelde organisatie.

6. Van deze regeling worden uitgezonderd de producten, afkomstig van: a. de bevolking, b. de ondernemingen der republiek, c. de ondernemingen van republikeinse onderdanen."

Naar aanleiding van de voorgenomen rechtstreekse overhandiging van deze antwoord-nota door de Republiek, merkt het blad op:

„Het lijkt intussen wel zeker, dat de Amerikaanse consul-generaal te Batavia, Foote, ook thans een volkomen correcte houding heeft aangenomen tegenover deze kwestie, met name met betrekking tot de poging der Indonesiërs om het antwoord op de Amerikaanse nota, die destijds conform de heersende de jure betrekkingen via de Nederlandse diplomatieke kanalen aan de republikeinse regering werd overgemaakt, rechtstreeks tot de Amerikanen te richten.

d Dit zal vermoedelijk ook de verklaring zijn, waarom de Indonesische antwoord-nota, die de wederpartij reeds op 19 Mei j.l. direct aan de Amerikaanse vertegenwoordiger van het State Department heeft willen doen toekomen, eerst thans via de Nederlandse instanties aan de Amerikanen zal worden overgemaakt."

Van belang is verder aan te tekenen, dat art. 1 van het Indonesische antwoord principieel afwijkt van de inhoud van de nota der C.G.

„Ten eerste toch hebben de Indonesiërs het over een paritaire gemengde organisatie voor de buitenlandse handel en deviezen, nl. van Nederlanders en vertegenwoordigers der Republiek terwijl, het in de bijlage IV van de nota aan Djokja betreft een commissie met de samenstelling: 4 plus 2 plus 1 plus (resp. als vertegenwoordigers van: de Republiek, de Nederlanders, Oost-Indonesië, Borneo en de president-directeur van de Javase bank). Ten tweede, en dit is wel het kardinale verschilpunt, wensen de Nederlanders een centrale federale organisatie voor deze gewichtige economische zaken voor heel Indonesië. Op grond van de hieruit blijkende discrepantie tussen de Indonesische antwoordnota aan Washington en de nota van de C.G. blijkt, dat het hier een zelfstandig plan der Indonesiërs betreft, waarover met de Nederlanders tevoren geenszins overeenstemming is bereikt. De Indonesiërs, die ook tijdens de jongste onderhandelingen strak het standpunt hebben verdedigd van handhaving van eigen apparatuur, pogen dit ook nu weer doorgang te doen vinden en aan te sturen op aparte deviezeninstellingen en -instanties voor de buitenlandse handel voor ieder der samenstellende delen van de aanstaande federatie."

JONG EN OUD HEBBEN HUN ZORGEN.

Nieuws van overal

MEVR. PERON.

Men verwacht dat Mevr. Peron, die Vrijdag in audiëntie zal ontvangen worden door Z.H. de Paus, een hoge pauselijke onderscheiding zal ontvangen. De onderscheiding zal aan Mevr. Peron overhandigd worden, doch is bestemd voor de president (Rome, (AP) 24.6).

MEVROUW PERON.

Nadere berichten over het bezoek van Mevrouw Peron aan Italië melden dat de ridderorde die aan mevrouw Peron zal worden uitgereikt voor haar echtgenoot, het „groot kruis" zal zijn in de orde van „Sint Gregorius. Deze orde is ingesteld door Paus Gregorius de 16e in 1831.

Aan mevrouw Peron zal de zg. „gouden roos" worden uitgereikt. Men zal deze decoraties moeten beschouwen, zeggen Vaticaanse kringen, als een hulde voor wat Argentinië na de oorlog deed, terwijl het tevens wordt beschouwd als een waardering voor het werkelijk katholiek leven gedurende deze jaren in Argentinië. (Rome, (AP) 23.6).

Godsdienst

VERVOLG.

Tenslotte blijven nog ter behandeling de befaamd geworden Koeboes over, een primitief volkje langs de Zuidoostkust van Centraal-Sumatra. Over het al dan niet bezitten van een Godsdienst dezer stammen is, vooral ook in het buitenland, een veelvuldige, vaak pijnlijke pennestrijd gevoerd, hoofdzakelijk berustend op de moeilijkheid, dat de voornaamste literaire bron vaak niet bij de hand was, die bovendien in het Nederlands is geschreven, hetgeen de zaak voor buitenlandse auteurs nog moeilijker maakt. Het onvermijdelijke gevolg hiervan was, dat de meesten op secundaire bronnen waren aangewezen en men van elkaar ging afschrijven zonder de eigenlijke bron zelf te raadplegen. Hierdoor ontstonden tal van onzuiverheden en vergissingen in de literatuur.

Daar Prof. Bellon in zijn laatste boek: Inleiding tot de natuurlijke Godsdienstwetenschap, steunend op een samenvattend overzicht van Dr. Michiels, nog schrijft, dat „de quaestie of de Koeboes al dan niet een godsdienst bezitten of bezeten hebben, niet is opgelost" [1], het verder een quaestie is over een volk van een land, waarmee Nederland zo nauw is verbonden en tenslotte, omdat deze Koeboes het allerlaatste volkje zijn, waarvan totale godsdienstloosheid beweerd wordt, wil ik deze quaestie hier iets breder behandelen, hoewel zeer kort [2].

[1] Wanneer Bellon daarop laat volgen: „Zij (de discussie) staat trouwens in verband met de vraag, of deze stam nog wel primitief mag genoemd worden", raakt hij de quaestie niet, want niemand zal ontkennen, dat de oKeboes primitief zijn. Wel is er een graadverschil in primitiviteit onder de verschillende Koeboegemeenschappen, maar primitief zijn ze alle.

[2] Een breder studie over dit onderwerp zal in het tijdschrift Anthropos verschijnen.

De enige auteur, waar het in deze quaestie op aankomt, is de gewezen ambtenaar van het Binnenlands Bestuur in Indonesië, G. van Dongen. Alle andere auteurs steunen in deze aangelegenheid op hem. Dit wordt nog al eens over het hoofd gezien. G. v. Dongen heeft slechts van één bepaalde groep der Koeboes, de Ridan-Koeboes beweerd, dat zij zonder religie waren. Daarom is het onjuist en misleidend algemeen te schrijven, dat de Koeboes geen religie zouden bezitten, zoals zo vaak geschied is. Over zijn onderzoek bij de Ridan-Koeboes en zijn bevinding van de areligieusiteit dezer Koeboes, heeft v. Dongen slechts één artikel geschreven nl. in het „Tijdschrift voor Binnenlands Bestuur" onder de titel: „Bijdrage tot de kennis van de Ridan- Koeboes". Over andere Koeboes heeft v. Dongen meerdere artikelen gepubliceerd, waarin hij breed de vormenrijke en gecompliceerde godsdienst van deze stam beschrijft. Deze artikelen kunnen hier derhalve voor ons onderzoek gevoeglijk buiten beschouwing worden gehouden, hetgeen evenwel lang niet altijd is gebeurd, als men het had over de godsdienstloze Koeboes en aldus is er nog al verwarring, vooral in de buitenlandse literatuur, gesticht. Zo is het ook geheel onbegrijpelijk, dat W. Nieuwenhuis over de areligieuze Koeboes handelend, schrijft dat v. Dongen lange jaren onder hen vertoefd heeft, alsmede dat W. Schmidt bericht, dat v. Donden 6—7 weken bij de Ridan-Koeboes heeft doorgebracht. Ook deze feiten liggen geheel anders.

Zoals v. Dongen zelf in genoemd artikel over de Ridan-Koeboes schrijft, heeft zelf in genoemd artikel over de Ridan-Koeboes schrijft, heetf hij twee keer deze lieden bezocht, de eerste keer van 24—26 Januari, en het tweede bezoek vond van 27—28 Februari plaats. Wanner men de prauwreis niet meetelt, kan v. Dongen ten hoogste, beide tochten samengenomen, drie dagen bij de Ridan-Koeboes vertoefd hebben. Zulk e enbezoek is even kort van duur als van bovengenoemde auteurs, die ook godsdienstloosheid bij verschillende volken bericht hebben. Het meest afdoende bewijs zou ook hier ongetwijfeld geleverd kunnen worden, wanneer onder de Ridan-Koeboes een langer en diepergaand onderzoek zou worden ingesteld. Dit is evenwel onmogelijk, daar de Ridan-Koeboes door twee pokkenepidemieën, die gedurende de jaren 1905 — 1908 deze streken teisterden, geheel zijn uitgestorven. Ik geloof echter, dat wij niettegenstaande dit, toch tot een goed resultaat kunnen komen, wanneer wij het bovengenoemde artikel van v. Dongen critisch beschouwen. Bij zijn tweevoudig bezoek heeft v. Dongen slechts weinig lieden ontmoet, en tot zijn spijt de tweede keer andere, als bij zijn eerste verschijnen. Op zijn eerste tocht naar de Ridan-Koeboes maakte hij kennis met slechts negen personen nl. vier mannen, drie vrouwen en twee kinderen. Deze lieden waren aanvankelijk zeer schuw en angstig en beefden over geheel hun lichaam. Later geraakten zij iets op hun gemak, maar na het bezoek van v. Dongen zijn deze Koeboes zoals het vreemde volkshoofd, waaronder zij resorteerden, mededeelde, heel ver het oerwoud ingelopen en hadden zich zelfs, toen v. Dongen een maand later wederom ter plaatse verscheen, nog niet laten zien. Zozeer zat, volgens het zeggen van het hoofd zelf, de schrik voor den Europeaan er bij deze mensen in. Tevens zo voegde genoemd volkshoofd er aan toe, zullen de Koeboes, die v. Dongen bij zijn tweede bezoek zou ontmoeten, hetzelfde doen. Het is jammer, dat v. Dongen niet aangeeft, hoeveel Ridan-Koeboes hij bij zijn tweede bezoek heeft aangetroffen. Het bericht maakt evenwel de indruk, dat het ook deze keer zeer weinige zullen zijn geweest. v. Dongen schatte trouwens de gehele groep, toen hij haar bezocht op slechts 30 man!

Bij de tegenwoordige ervaring, die wij van de omgang met primitieve bezitten en de huidige kennis van hun mentaliteit, zal iedere onderzoeker, die onder primitieve heeft gewerkt het vanzelfsprekend vinden, dat v. Dongen niets van deze angstige mensen is gewaar kunnen worden, wat hun Godsdienst betreft. Ter vergelijking en staving moge eenzelfde voorbeeld uit een gelijke cultuursituatie genomen, deze bewering nader toelichten. Een geroutineerd onderzoeker als Schebesta heeft bij de eveneens nog nomadiserende Semang-pigmeeën in Malakka, bijna vier weken moeten wachten vooraleer hij de eerste ontdekking omtrent hun religie deed. Bij de Bamboeti-pigmeeën in Afrika duurde dit wachten nog langer, zodat hij reeds naar een vriend in Europa van het Afrikaanse oerwoud uit schreef, dat hij geloofde thans eindelijk een volk zonder godsdienst gevonden te hebben. Het tegendeel bleek echter later duidelijk en overvloedig! De reden voor dit lange wachten is gelegen in de eigenaardigheid, dat deze zo uiterst primitieve nomaden zo goed als geen enkele religieuze ceremonie gevormd hebben en onopvallend, tussen de gewone handelingen door, individueel hun religieuze daden stellen. Gemeenschappelijke religieuze handelingen zijn eveneens nog uiterst zeldzaam. Is het dan iets biezonders, dat v. Dongen niets van een religie ontdekte bij een bezoek van luttele dagen aan een paar mensen, die bang voor hem waren, terwijl Schebesta geheel die tijd en wel dag en nacht in hun midden verbleef en onbevangen en vertrouwelijk met al deze mensen omging? Het behoeft dus geenszins een quaestie van vooringenomenheid bij v. Dongen geweest te zijn, dat hij bij de Ridan-Koeboes geen religie kon vaststellen, zoals men hier en daar in de literatuur laat doorschemeren, doch het was een uitkomst, die men a priori als de waarschijnlijkste kon verwachten.

Dat hun volksvreemd hoofd, een Rawasser, aan v. Dongen mededeelt, dat zijn onderhorige, zwervende Koeboes geen godsdienst bezitten, is een verschijnsel, hetwelk veelvuldig wordt aangetroffen. Geen ambtenaar in Indonesië zal nog afgaan op de mededelingen van een zich hoger wanende buurtbevolking over de nabije lagere stammen. Dat heeft de ervaring met tal van voorbeelden gestaafd. En zeiden de omwonende, hoger ontwikkelde stammen eveneens niet van de pigmeeën, dat zij geen religie bezaten, omdat zij geen mensen, maar boschapen waren?

Waar deze zaken zich aldus hebben voorgedaan, kan men gerust de conclusie trekken, dat v. Dongen geenszins heeft bewezen, dat de Ridan-Koeboes geen religies bezitten. Daar deze mensen intussen zijn uitgestorven, kan het stringente bewijs — feiten tegenover feiten — niet meer geleverd worden, dat deze Koeboes wel een Godsdienst gekend hebben. Dit laatste echter kan men op andere wijze toch nog zeer aanemelijk maken. Het zou wel uiterst bevreemdend zijn, dat juist deze stam de enigste zou zijn onder die vele honderden primitieve stammen der aarde, die alle een religie bezitten. Zulk een opvallende uitzondering dient degelijk bewezen te worden, vooraleer deze als zeker kan worden aangenomen. Hieraan ontbreekt het geheel en al, zoals we reeds zagen. Dat deze Ridan-Koeboes integendeel wel degelijk een godsdienst zullen gekend hebben, moge blijken uit het feit, dat de andere, de zogenaamde gezeten Koeboes, een goed ontwikkelde religie bezitten met een uitgebreid geesten- en voorouder-geloof, een hoogste wezen op de achtergrond en ingewikkelde magische practijken, zoals v. Dongen zelf in een zijner artikelen in den brede heeft beschreven. Hoe komen de Koeboes in zo'n korte tijd daaraan, als v. Dongen veronderstelt nl. binnen vijftig jaar, toen alle nog min of meer waren als de Ridan-Koeboes? Geen primitieve gemeenschap kan in zulk een kort tijdsbestek zich zo innig assimileren met zulk een uitgebreide en ceremoniënrijke religie, ook al zou deze van buitenaf opgedrongen zijn. Het is immers thans wel algemeen bekend, hoe moeilijk religieuze gebruiken worden overgenomen en omgekeerd, hoe taai mendaaraan vasthoudt. Dit geldt vooral voor primitieve stammen. Zulk een snel proces als v. Dongen veronderstelt, zou zelfs bij ons, een westers volk, dat toch psychisch zoveel soepeler is, niet mogelijk zijn! Daar komt tenslotte nog bij, dat Schebesta, die een bezoek van een maand aan de Koeboes heeft gebracht, het waarschijnlijk heeft gemaakt, dat deze zwervende Koeboes gedegenereerde gemeenschappen zouden zijn, die uit angst voor uitbuiting en knechting van de kant van de veel hoger staande Maleiers in het onherbergzame oerwoud een veilig heenkomen gezocht hebben en daar zijn gedegenereerd.

(Wordt vervolgd).

COTÉ VANDERMARK

Wie wordt wereldkampioen schaken ?

Candidaten: Botwinnik, Euwe, Keres

door

DR. S. G. TARTAKOWER.

De schaakwereld danst op een vulkaan. Nieuwe combinaties, waarvan Morphy zelfs nooit gedroomd heeft, werden ontdekt; originele concepties, die haar structuur om zo te zeggen aan „Fairy Chess" (sprookjesschaak) ontlenen, worden toegepast; een strategie, van deze tijd, geheel verschillend van alle voorgaande, wordt gesmeed.

Maar wie zal deze toomloze dans der ideeën leiding geven? Welke meester moet door zijn genie en zijn stimulerend voorbeeld voorgaan bij deze nieuwe ontwikkeling in de vooruitgang van het schaakspel? Was het niet Steinitz die in de jaren 1864 — 1894 door zijn analytische geest voorging, gevolgd door Lasker in de jaren 1894 — 1921 met zijn psychologische stijl, daarop Capablanca (1921—1927) met zijn souvereine tactiek, die de ultra-moderne meesters meer en meer trachten te verdiepen.

En nu, sinds de dood van den laatsten houder van de titel, heerst de chaos! Zoals trouwens een beetje in de hele wereld.

Deze chaos breidt zich meer en meer uit, waarom het meer dan tijd wordt er een einde aan te maken. Evenals in het geval van een ernstige kwaal, zal het noodzakelijk zijn zich de huidige situatie klaar voor ogen te houden en de oorzaken en gevolgen te herkennen. Dit zal ons in staat stellen de juiste conclusies te trekken, om uiteindelijk tot een concreet voorstel te geraken, dat niet slechts sportief maar tevens rechtvaardig zal zijn. Zonder van de zakelijke moeilijkheden te willen spreken, namelijk de economische politieke en financiële facetten van deze triste tijd, zijn de volgende omstandigheden oorzaak dat het schaakinferregum, dat naar men meende, slechts kort zou duren, toch eindeloos gerekt dreigt te worden:

Geen superklasse.

1e. gemis van een „superklasse" of van een speler, die met hoofd en schouders boven de rest uitsteekt;

2e. het grote aantal, dat nog steeds vermeerdert, van gelijkwaardige mededingers, waarvan een ieder gelooft den waardigste te zijn om de begeerde titel te dragen;

3e. bijgevolg bij de leidende lichamen de onzekerheid: moet een match of een tournooi, beperkt tot de allersterksten, voorrang verleend worden. Elk van deze beide oplossingen heeft, zoals men weet, zijn voor en zijn tegen. Zo is een tournooi lastiger te organiseren, terwijl de wisselvalligheid er een vrij grote rol in speelt, in ieder geval groter dan bij een match. Daar staat tegenover, dat een tournooi meer spectaculair is en stellig rijker winst afwerpt voor de schaakkunst door de strijd tussen de grootste schaakindividualiteiten!

Merken we even en passant als psychologische merkwaardigheid op dat de Rus Botwinnik, die vooral in tournooispel uitmunt, beweert de voorkeur te geven voor de oplossing van het probleem aan een match, hoewel hij tot nog toe noch tegen Flohr, noch tegen Loewenfisch een match vermocht te winnen, terwijl Dr. Euwe, hoewel hij over een unieke matchervaring beschikt, kortelings verklaarde voor de oplossing van het probleem meer te voelen voor een tournooi! Het fameuze „reguler falsi" toegepast in het schaakspel!

4e. een andere moeilijkheid — in formeel wel de belangrijkste — vormt het feit, dat geen enkele autoriteit zich tot nog toe als uitsluitend competent verklaard heeft om deze materie te regelen. Hetgeen de ongeordende toestand belangrijk vermeerderd heeft.

Dan is daar nog het plan om een zeskamp te organiseren tussen Euwe, het Russische trio Botwinnik, Smyslow en Keres en het Noordamerikaanse duo Reshevsky en Fine, dat meer en meer als willekeurig gekenschetst wordt. Niet zozeer omdat men het talent van deze zes schaakheroën in twijfel trekt — verre van dat! — maar omdat nog enige andere meesters, dank zij hun recente successen, zich aan de publieke opinie opdringen. Daar heeft men den intuïtieven Najdorf, overwinnaar in de tournooien te Praag 1946 en het onlangs te Mar del Plata gehouden concours. Dan den wetenschappelijken Stahlberg, die in het tournooi te Buenos Aires 1947 zegevierde. Verder den vindingrijken Szabo.

Steeds weer verrassingen.

Anderzijds is de publiek opinie gekant tegen het zich afzijdig houden, zoals Fine deed bij gelegenheid van het kampioenschap van Noord-Amerika en Botwinnik bij dat van het Pan-Russische kampioenschap. Merkwaardigerwijze brengt elk nieuwe tournooi thans verbijsterende verrassingen voor dengeen, die voor zich een vaste rangorde bepaald zou willen zien.

Daar heeft men bijvoorbeeld den roemruchten Flohr! Met welk een bescheiden plaats moest hij in het laatste Pan-Russische tournooi genoegen nemen! En werden de nieuwe Sowjet-grootheden, Smyslow en Boleslawski, in het tournooi te Warschau 1947 niet voorbijgestreefd door den Joegoslaaf Gligoric? En dan Dr. Euwe's geringe succes in Argentinië. Mag het dan zijn als gevolg van een uitputtende serie simultaanvoorstellingen, de ontgoocheling mist zijn uitwerking niet.

En daar dus de rangorde zich niet van zelf laat regelen, is het dringend nodig dat iemand met voldoende autoriteit het doet. Laat ons hopen, dat de Internationale Schaakbond (F.I.D.E.), geleid door de rijpe ondervinding van Mr. A. Rueb, de regeling van het wereldkampioenschap krachtig ter hand neemt en haar door niemand zich laat ontfutselen!

5e. maar zelfs, indien men besluit de kwestie van het wereldkampioenschap te regelen door een match, zo is de verwezenlijking van dit project slechts met moeite door te zetten, ofschoon de moeilijkheid, die men als de voornaamste, zo niet de unieke beschouwde, te weten de aanwijzing der twee tegenstanders, snel overwonnen werd. Inderdaad, van een formeel, ja zelfs een juridisch standpunt beschouwd, zijn er slechts twee meesters, die zich op min of meer formele rechten kunnen beroepen, namelijk Botwinnik en Dr. Euwe.

Enige „rechten".

Deze „rechten", die daarenboven practisch bevestigd werden door hun resp. successen te Groningen 1946, zijn, zoals men weet, de volgende:

a. Botwinnik was de officiële uitdager, toen de titelhouders plotseling kwam te overlijden. Als juridisch precedent voor dit „recht", wordt het geval geciteerd, toen Dr. Lasker in 1920 zijn titel ten faveure van zijn toenmaligen uitdager Capablanca afstond. Evenwel, reeds toen waren er competente critici, die weliswaar toegaven dat niemand Dr. Lasker beletten kon van zijn titel afstand te doen, maar zij ontkenden dat hij het recht had zijn opvolger aan te wijzen.

b. Wat Dr. Euwe betreft, deze kan er zich op beroemen, op het ogenblik de enige meester te zijn, die de titel eens in zijn bezit had. Daar het tegen Aljechin was, dat hij zijn titel in 1937 weer verloor, schijnt het niet onjuist te zijn, dat hij na de dood van zijn overwinnaar de vacantie titel weer terugneemt.

In het Britse schaaktijdschrift „Chess" vonden we een juridisch precedent geciteerd. Toen namelijk Pillsbury stierf, nam zijn voorgänger Showalter de titel van kampioen van de V.S. weer in zijn bezit, zij het dat hij kort daarna door Marshall verslagen werd. Zij die het bezwaar opwerpen, dat Dr. Euwe in 1939 een match tegen Keres verloor, vergeten, dat zelfs de grote Lasker wel eens kleine tegenslagen ondervond. Citeren we zijn korte match met Janowski en niet Schlechter in 1910, die hij beide met moeite remise maakte. Zij hadden echter geen formele consequenties, omdat de titel niet op het spel stond.

Komen we tot een conclusie.

Daar het tot stand brengen, hetzij van een match of een tournooi op voorziene en niet voorziene hinderpalen stuit, eist de getreuzel slechts schadelijk kan zijn, de uitroeping van een „provisorischen" kampioen. Men zal mij onmiddellijk het Franse gezegde tegenwerpen: „Ce n'est que le provisoire qui dure", maar er zal wel, zo luidt dan ons antwoord, een organisatie te vinden zijn die aan het provisorische een einde zal weten te maken door het organiseren van een match met een waardig tegenstander. In ieder geval zullen dergelijke ontmoetingen gemakkelijker te organiseren zijn als men weet, wie er uitgedaagd moet worden dan dat men in het ongewisse blijft verkeren.

En wien zal men nu aanwijzen? Sentimentele geesten stellen voor: den genialen Paul Keres, die in het Pan-Russische tournooi als overwinnaar te voorschijn trad en wiens stijl op het ogenblik ongeëvenaard is.

Evenwel mag het formalistische standpunt niet zo maar terzijde worden geschoven in deze zo gewichtige kwestie. Het is daarom dat ik de volgende oplossing van het probleem als de meest rechtvaardige en sportieve aan de hand doe:

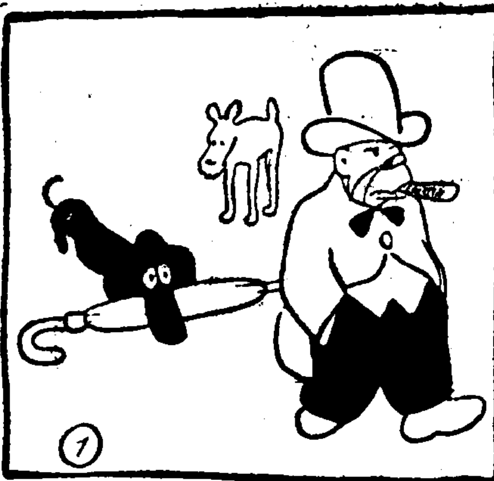
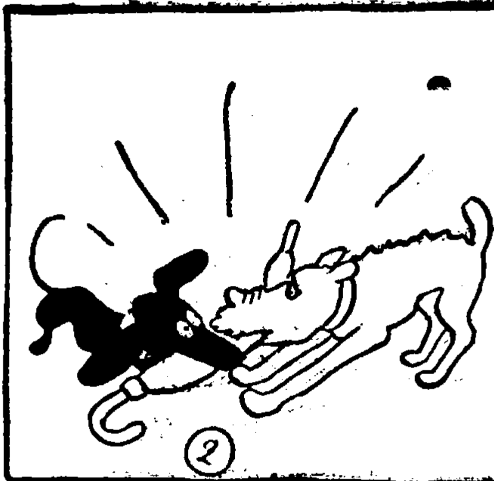
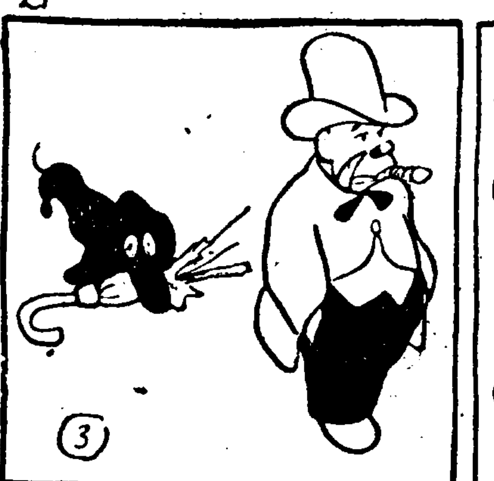
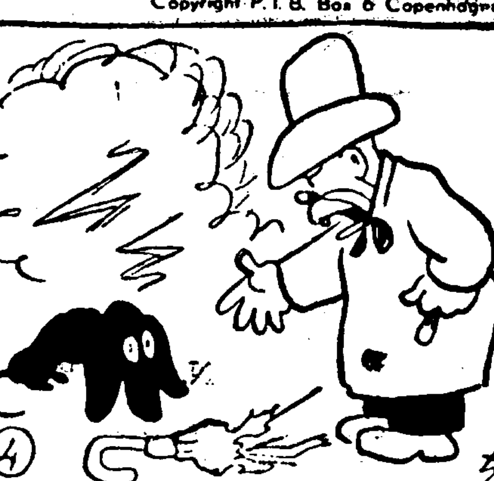
§ 1. De F.I.D.E. verklaart dat de quaestie van het wereldkampioenschap schaken uitsluitend tot zijn competentie behoort;

§2. De F.I.D.E. proclameert den oud-wereldkampioen Dr. M. Euwe tot „provisorisch kampioen";

§3. In de toekomst, zal elke kampioen gedwongen worden om de twee jaar een uitdaging aan te nemen;

§4. In principe worden de matches om het wereldkampioenschap gespeeld om wie het eerst zes winstpunten behaalt.

(Elsevier).

DIE GOEDE HOND VAN ADAMSON.

Radio Nederland

Wereld omroep P.C.J.

Program

Woensdag, 25 Juni.

5 uur: Engelse Berichten.
10.30 uur: Engelse Berichten.
13.30 uur: Programma voor de Nederlandse Strijdkrachten in Indië.
14 uur: Oosterse uitzending:
1. Nieuws.
2. Actueel overzicht.
14.30 uur: Opening en Programma-overzicht.
14.32: „Pierre Palla presenteert" (c.o.) Een programma van lichte muziek op het Concertorgel.
O. Tune
1. Harmoniecacadeautje — Kl. v. Beeck.
2. Chatter — Lee Sims
3. Sunny Morning — Falton Rapley
4. The little Dutche doll — Blauw
5. Overpeinzing — Giel Pierrot
6. Algerian Seng — Ketelbey
7. Indian love call — Friml
8. Bit o'rhythm — Brauer
O. Tune
14.57: Nederlands Nieuws.
„De Wekk, in Nederland.
Indisch Nieuws.
15.30: „PCJ" roept het Schip van de Week".

Onze wekelijkse uitzending voor de Koopvaardij m.m.v.: Hansje Toussaint, Tonny Schifferstein, Johnny Holshuizen en Jopp Reinboud.
15.59 uur: Internationaal Nieuws
Brief uit Batavia.
16.14 uur: Programma van morgen.
16.15: Litteraire Rubriek.
Dr. G. Stuiveling over „De Zomer in de Poezie".
16.27: Nederlands Nieuws in het kort.
16.30 uur: Internationaal „Happy Station" Programma door Edward Startz.
Sluiting en Wilhelmus.
18 uur: Einde uitzending.
19 uur: Engelse Berichten.

VOOR DE WEST.

Zie voor volgorde programma-onderdelen: Europa en Afrika.
2.05 — 2.20: Dr. Johan Hartog — „Mensen uit Curaçao".

EUROPA EN AFRIKA

Zelfde programma-onderdelen alleen in de andere volgorde.
20 uur: Opening en Programma-overzicht.
Nederlands Nieuws.
„De Week in Nederland".
Indisch Nieuws.
20.35: „Pierre Palla presenteert".
21: Internationaal Nieuws.
Brief uit Baatvia.
21.15: „P.C.J. roept het Schip van de Week".
21.44 uur: Programma van morgen.
21.45: Litteraire Rubriek.
21.57: Nederlands Nieuws in het kort.
22: „Happy Station".
Sluiting en Wilhelmus.
23.30 :Ende Uitzending.
23.30: Engelse Berichten.

VOOR DE WEST.

Zie voor volgorde programma-onderdelen: Europa en Afrika.
2.05 — 2.20: Persoverzicht uit de Nederlandse Bladen inzake de West.
3.12 — 3.27: Variatie en Nocturne uit de 1e orkest-suite — J. Massenet Omroeporkest o.l.v. Mar. v. 't Woud (c.o.).

SURINAME

RAPPORTSCHRIJVER NAAR SURINAME.

En op terugreis naar Curaçao.

De heer W. F. H. Laret, Surinamer van geboorte maar in 26 jaren niet in Suriname teruggeweest, zal dezer dagen in regeringsopdracht per vliegtuig naar Suriname vertrekken. De heer Laret zal een rapport moeten samenstellen over a) de mogelijkheden van inwijking van Nederlandse boeren in Suriname, b) de mogelijkheden van cultureel contact tussen Suriname en Europees Nederland.

Het is nog niet precies bekend wanneer de heer Laret zal vertrekken, maar aan uw correspondent verklaarde de rapporteur dat hij 't een buitengewone opdracht vindt dit voor zijn geboorteland te mogen opstellen. Ook verklaarde de heer Laret op zijn heenreis vermoedelijk geen tijd voor Curaçao over te hebben, maar dat het in de bedoeling lag op de terugweg een tijdlang in Curaçao te blijven.

(De Surinamer).

Bekendmaking

I. Als prijs waartegen de navolgende goederen op het Eiland Aruba ten hoogste mogen worden te koop aangeboden, verkocht of geleverd, vast te stellen: [redacted]

A. IN DEN KLEINHANDEL:

1. Maismeel: Alle merken a: Per ½ kg. uitgewogen ... ...f. 0.16
„ „ „b. per ¾ kg cana uitgewogen f. 0.24
„ c. Quaker Yellow Cornmeal Spanish: per pakje v 20 Amer. ons f. 0.46
d. Quaker White Cornmeal Spanish: per pakje van 24 Amer. ons ......f. 0.42½
„ e. Quaker Enriched Farina Spanish: per pakje van 14 Amer ons ......f. 0.40
„ f. Lge Q. Enriched Farina Spanish: per pakje van 28 Amer. ons...... ......f. 0.70

2. Spijsolie: Alle merken en soort verpakking:

a. Per 1 Am. Gal. blik of per 1 Gallon uitgeschonken......f. 8.00
b. Per 1 liter flesch of per 1 Liter uitgeschonken...........f. 2.25
c. Per normale bierflesch van 35 cl. uitgeschonken......f. 0.80
d. Per mushi van 12 cl. uitgeschonken...... ....f. 0.27½

3. Tarwemeel: Alle merken: a. Per ½ Kg. uitgewogen f. 0.21
b.(in zak van 4/25 Am. pond zakjes) per zakje.......... f. 4.85
c. in zak van 10/10 Am pond zakjes) per zakje.............f. 2.05
d. (in zak van 20/5 Am pond zakjes) per zakje .... f. 1.05
e. (in zak van 14/7 Am. pond zakjes) per zakje ....f. 1.50
f. (in zak van 2/50 Am pond zakjes) per zak .... f. 9.75
Merk „Aunt Jemina" Pancake flour spanish: per pakje van ... 20 Am. ons...... f. 0.45

B. IN DEN GROOTHANDEL:

1. Maismeel: Alle merken: a. Per zak v. 90, 98 en 100 Am p. ....f. 11.85

b. Quaker Yellow Cornmeal Spanish: per carton van 24/20 Am ons pakken f. 8.40

c. Quaker White Cornmeal Spanish: per carton van 24/24 Am ons. pakken f. 7.70

d. Quaker Enriched Farina Spanish: per carton van 24/14 Am ons pakken f. 7.20

e. Lge Q. Enriched Farina Spanish: per carton van 24/28 Am ons pakken f. 12.75

2. Tarwemeel: Alle merken:

a. per zak van 90, 98 en 100 Amer. ponden ....f. 16.50
b. per zak van 100 Lbs (inh. 4 zakken van 25 Am pnd.) f. 17.50
c. per zak van 100 Lbs (inh 10 zakken van 10 Am pnd) f. 18.15
d. per zak van 98 Lbs (inh. 14 zakken van 7 Am pnd) f. 18.75
e. per zak van 100 Lbs(inh 20 zakken van 5 Am pnd) f. 18.50
f. per zak van 100 Lbs(inh 2 zakken van 50 Am pnd) f. 17.50
Merk „Aunt Jemina" Pancake Span: p. ctn. van 24/20 Am pnd pak f. 8.70

II. Te bepalen dat deze beschikking in werking treedt op den 20sten Juni, 1947 op welk tijdstip alle voorafgaande prijsvaststellingen door den Gezaghebber van Aruba vervallen, voor zoover betreft, de in deze beschikking genoemde goederen.

De Gezaghebber van Aruba

Mr. L. C. Kwartsz.

Toen Curacao het nieuws der bevrijding vernam

Surinaams aluminium en Curaçaose olie wonnen mede de oorlog.

De „Stuyvesant" was de eerste band met Europa.

Gooi en Eemlander schrijft: (Hoofdredacteur Dr. Hartog)

Iemand die Nederlands bevrijding in West-Indië meemaakte, schrijft:

Kanonschoten en klokgelui trachtten elkaar te overstemmen — de eerste wonnen het — toen op de verbeide Meidag 1945 het bericht van Nederlands bevrijding naar de West doorkwam.

Eerst ging het moederland was er gewerkt.

Lang was er op gewacht en veel verloren, toen Indonesië. Van ons grote wereldrijk bleven alleen Suriname en Curaçao en een klein puntje van Nieuw Guinea bevrijd van de laarzen en karwatsen der bezetters. In de Franse tijd verdween de Nederlandse driekleur ook, maar het dundoek bleef wapperen op het eilandje Decima. Ons volk is een zeevaardersvolk en sedert het roodwit-blauw de vaan onzer onafhankelijkheid werd, is de vlag nooit geheel verdwenen. Toen was het Decima, nu was het weer een eiland: Curaçao. Toen was het een kleine handelspost, die Nederlands bleef. Nu een integraal deel van het koninkrijk. Aan de oever van de Sint Annabaai stond de vlag op het gouverneurspaleis fier in de immer waaiende passaat. Aan het grasgazon van Paramaribo stond nog een vlag op een gouverneurspaleis. En zelfs in Oost-Indië is de vlag nimmer overal neergehaald.

Suriname en Curaçao waren de twee vrije gebiedsdelen. Dat merkten we wel; want heel Londen maakte snoeprelsjes naar deze gebiedsdelen, die vroeger spreekwoordelijk werden verwaarloosd.

Onze vrije gebiedsdelen hebben die jaren gewerkt.

Suriname leverde bauxiet voor de vliegtuigen, die hier over het Gooi en Eemland trokken op hun weg naar Duitsland. Meer dan de helft dier vliegtuigen was van Surinaams aluminium. En zij vlogen op olie, die in Curaçao was geraffineerd, want de enorme oliearaffinaderijen van de Shell en Standard Oil bewerkten ongeveer 60% van alle vliegtuigbenzine der geallieerden tijdens de oorlog. Maar dat was niet het enige aandeel van de West tijdens de oorlog. Curaçao en Suriname wilden effectief medewerken aan de bevrijding. Behalve de kosten voor het onderhoud van alle eigen troepen en de te huip gekomen Noordamerikanen, schonk Curaçao elk jaar enkele millioenen aan Londen voor de algemene oorlogvoering van het koninkrijk. Curaçao, eens een arm gewest, was zeer welvarend geworden: een bevolking van 135.0000 zielen heeft het thans een begroting van 38.000.000 Curaçaose guldens (d.i. ruim vijftig millioen Nederlandse guldens). Elk jaar schonk het gul, uit die overvloed.

Maar sedert Februari 1945 wisten we, dat het komen moest. De gruwelijke techniek van een oorlog brengt mede, dat nadat een capitulatie beraamd is, nog een tijdlang doorgevochten moet worden. Ditmaal moest en zou de bevrijding komen. Het jaar tevoren waren wij opgeschrikt door de bevrijding van het Zuiden, die toen zo tragisch tot een halt kwam. Nu zou alles vrij worden.

Zelf was ik met de adjudant van de gouverneur aan het zwemmen in een der banen van het prachtige Curaçao. Hij moest op het eerste geluid naar zijn post, ik naar mijn krant. Toen we na het zwemmen het kanon hoorden, keken we elkaar aan.

— Dat is het!

„Wat! De bevrijding? Ja, hoor maar".

Zacht dreunde het geluid over de heuvelen van het eiland. We telden ze niet. Niemand telde de schoten. Maar het duikbootgevaar, dat vooral in 1942 en 1943 zovele slachtoffers had gevraagd in de wateren om Curaçao, was nu voorbij. Dit schieten had andere bedoeling.

— Hoor, hoor je dat?

„Ja, dat is een klok".

Op het dorpje Janwé had men het schieten ook gehoord. Ieder wist dat het komen ging, maar niemand wist het ogenblik.

Kleren aan, auto in, op weg naar de stad. Daar staken de mensen de vlaggen al uit. Op weg door Julianadorp — een plaats waar uitsluitend Europese Nederlanders wonen — zag het al zwart van de mensen.

Alle klokken beierden. Het was van te voren bekend gemaakt, als het grote nieuws er was, zouden in alle kerken dankstonden gehouden worden. De Synagoge was het eerst en terwijl de drommen — waarbij velen die de Jodenvervolging in Nederland ontkomen waren — zich voor de heilige Arke verdrongen, droeg gen de parnassim de Thora in feestmantels met bellen naar buiten. „Hoor, Israel, hoor, de Eeuwige is uw enige God..." zong de Rabbijn, wiens familie in Nederland vermoord was. De katholieken vulden de kerken en kapellen. Er waren priesters te kort, zodat in enkele kapellen kloosterzusters het Te Deum intoneerden, dat het katholieke Curaçao zong als dank voor de bevrijding. In de Protestantse Fortkerk was een feestdienst en de Gereformeerden dankten op Mundo Nobo. De kranten gaven feestedities uit en folkloristische groepen kwamen spontaan op straat in het land, waar de folklore niet ingestudeerd wordt, maar leeft in het volk. De clubs gingen open en men schransde zich ten dans.

Later werd het telegraafverkeer geopend. Toen wachtten wij op het eerste nieuws. Het nieuws na vele jaren. Het nieuws van een vrouw, want vele gezinnen waren gescheiden, omdat de oorlog ze overviel. Het nieuws van kinderen die in Nederland studeerden. Het nieuws van vrienden, van meisjes en verloofden, van familie en van iedereen. Er kwam treurig nieuws. Maar er was ook blij nieuws en iedereen had het zijne. Tot in September de eerste boot uit Nederland kwam. Het was de Stuyvesant, die in 1919 ook het eerste Nederlandse schip na de oorlog was geweest. Speedboats met deputaties en de pers aan boord gingen het schip des nachts tegemoet. Het bracht vrouwen en kinderen over, want de gezinnen moesten het eerst hereend worden. Het bracht de eerste Nederlandse sigaren, die in de West vrij werden verkocht. Het bracht boeken, die we jaren gemist hadden. Het bracht van alles en de schoolkinderen hadden vrij gekregen om langs de kaden te gaan staan in witte pakjes en met oranjesjerpen.

De band in 1940 verbroken, werd op 5 Mei 1945 aangesnoerd. Curaçao en Nederland waren weer één.